

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти
Кафедра дошкільної освіти і соціальної роботи

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»

на тему «**Виховання медійної грамотності у дітей старшого дошкільного віку в процесі користування медіапродукцією**»

Виконала: здобувачка вищої освіти
Групи ДО 22 М заочного відділення
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Освітня програма: Дошкільна освіта.
Логопедія.

Запара Анастасія Ігорівна

Керівник: доцент, канд. пед. наук

Жейнова Світлана Сергіївна

Рецензент: доцент, канд. психол. наук

Гузь Наталія Василівна

Запоріжжя – 2023 р.

АНОТАЦІЯ

Запара Анастасія Ігорівна. Кваліфікаційна робота «**Виховання медійної грамотності у дітей старшого дошкільного віку в процесі користування медіапродукцією**» виконана на кафедрі дошкільної освіти і соціальної роботи Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи **Жейнова Світлана Сергіївна.**

У першому розділі виявлено стан розробки проблеми: проаналізовано стан дослідженості проблеми, уточнено сутність основних понять дослідження. У працях вчених зазначено особливості користування дітьми старшого дошкільного віку сучасної медіапродукцією: наївний реалізм, фрагментарність, труднощі в сприйнятті просторово-часових і причинно-наслідкових зв'язків явищ реального життя, ідентифікація юного глядача з привабливим для нього героєм, труднощі у розумінні підтексту, відсутність життєвого і естетичного досвіду тощо.

Визначено, що найбільш сприятливим для виховання медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією є старший дошкільний вік завдяки таким психологічним особливостям, як: інтенсивний розвиток пізнавальних процесів, поступовий перехід від синкретизму думок до диференційного сприймання дійсності, пізнавальна активність, здатність до оцінного ставлення дитини до себе та інших.

У другому розділі визначено критерії, показники та рівні вихованості у дітей старшого дошкільного віку медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією. Критеріями визначення рівня вихованості медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією у дітей старшого дошкільного віку стали: мотиваційний, пізнавальний, діяльнісний.

Експериментально перевірено дієвість форм і методів виховання у дітей старшого дошкільного віку медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією в закладах дошкільної освіти.

В ході дослідження було підбрано форми і методи виховання медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією у дітей старшого дошкільного віку, що дозволило провести експеримент в онлайн форматі.

Ключові слова: медіапродукція, медійна грамотність, діти дошкільного віку, заклад дошкільної освіти, виховання.

SUMMARY

Zapara Anastasiya. Qualification work «Education of media literacy in older preschool children in the process of using media products» performed at the department of pre-school education and social work Educational and scientific institute of social pedagogical and artistic education Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University.

Supervisor: Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor Head of Department of Preschool Education and Social Work Svetlana Zheinova.

In the first chapter, the state of development of the problem is revealed: the state of research of the problem is analyzed, the essence of the main concepts of the research is clarified. In the works of scientists, the features of the use of modern media production by children of older preschool age are indicated: naive realism, fragmentation, difficulties in perceiving space-time and cause-and-effect relationships of real-life phenomena, identification of the young viewer with an attractive hero for him, difficulties in understanding the subtext, lack of life and aesthetic experience, etc. It was determined that the most favorable for the education of media literacy in the process of using media products is the older preschool age due to such psychological features as: intensive development of cognitive processes, a gradual transition from syncretism of thoughts to a differential perception of reality, cognitive activity, the ability to evaluate the child's attitude towards himself and others

In the second section, the criteria, indicators and levels of media literacy in older preschool children in the process of using media products are determined. The criteria for determining the level of education of media literacy in the process of using media products among children of older preschool age were: motivational, cognitive, activity. The effectiveness of the forms and methods of raising media literacy in older preschool children in the process of using media products in preschool education institutions was experimentally verified.

In the course of the study, the forms and methods of educating media literacy in the process of using media products among children of older preschool age were selected, which made it possible to conduct an experiment in an online format. A comparative analysis of media literacy education levels in older preschool children in the process of using media products of the control and experimental groups at the beginning of the experiment and after its completion according to motivational, cognitive and activity criteria testifies to the effectiveness of the selected forms and methods of education of the mentioned phenomenon.

Indicators of successful education of media literacy in the process of using media products among children of older preschool age appeared mainly in the conscious choice of media products, persistent cognitive interest in mass media and new knowledge from this sphere of life, the ability to critically perceive and evaluate media products, willingness to follow the rules of the culture of using media products, express a desire discuss its content, the ability to arbitrarily regulate the duration of using media products.

Key words: media production, media literacy, preschool children, preschool education institution, upbringing.

РЕФЕРАТ

на тему: **«Виховання медійної грамотності у дітей старшого дошкільного віку в процесі користування медіапродукцією»** здобувачки ступеня вищої освіти «Магістр» **Запара Анастасії Ігорівни**.

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи **Жейнова Світлана Сергіївна**.

Об'єкт дослідження – виховання медійної грамотності у дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження – форми і методи виховання у дітей старшого дошкільного віку медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією.

Мета дослідження – на основі аналізу наукових джерел експериментально перевірити дієвість форм і методів виховання у дітей старшого дошкільного віку медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією у закладах дошкільної освіти.

Завдання дослідження:

1. Уточнити сутність поняття «медійна грамотність», «вихованість медійної грамотності у дітей старшого дошкільного віку».

2. Зазначити особливості користування дітьми старшого дошкільного віку сучасної медіапродукцією.

3. Визначити критерії, показники та рівні вихованості у дітей старшого дошкільного віку медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією.

4. Експериментально перевірити дієвість форм і методів виховання у дітей старшого дошкільного віку медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією в закладах дошкільної освіти.

Узагальнення результатів проведеного теоретичного дослідження дає підстави сформулювати такі висновки.

1. Уточнено сутність ключових понять дослідження, саме: «медійну грамотність» розуміємо як зацікавленість та здатність до усвідомлення її користування, сформованістю початкових знань, готовністю до обговорення отриманої інформації та дотримання правил культурного користування медіапродукцією.

«Вихованість у дітей старшого дошкільного віку медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією» розглядаємо як динамічну особистісну характеристику, що визначається зацікавленістю медіапродукцією та подальшим усвідомленням провідних мотивів її користування, сформованістю початкових знань про медіа, готовністю до обговорення сприйнятої інформації та орієнтацією на дотримання правил культурного користування медіапродукцією.

2. Зазначено особливості користування дітьми старшого дошкільного віку сучасної медіапродукцією: наївний реалізм, фрагментарність, труднощі в

сприйнятті просторово-часових і причинно-наслідкових зв'язків явищ реального життя, ідентифікація юного глядача з привабливим для нього героєм, труднощі у розумінні підтексту, відсутність життєвого і естетичного досвіду тощо.

Визначено, що найбільш сприятливим для виховання медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією є старший дошкільний вік завдяки таким психологічним особливостям, як: інтенсивний розвиток пізнавальних процесів, поступовий перехід від синкретизму думок до диференційного сприймання дійсності, пізнавальна активність, здатність до оцінного ставлення дитини до себе та інших.

3. Визначено критерії, показники та рівні вихованості у дітей старшого дошкільного віку медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією.

Критеріями визначення рівня вихованості медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією у дітей старшого дошкільного віку стали: мотиваційний, пізнавальний, діяльнісний.

Для мотиваційного критерію притаманні такі показники: усвідомлення доцільності медіаосвіти на основі визначення добрих і злих героїв у медіа, добрих і поганих вчинків, оцінні судження про поведінку героїв медіа.

З'ясовано, що пізнавальний критерій характеризується такими показниками: обізнаність із видами й функціями медіа; знання про джерела інформації та як їх вибирати, як відрізнити правду від неправди, як перевірити істинність джерела, що таке право власності на створений медіатвір і яка настає відповідальність за його привласнення.

Діяльнісному критерію притаманні показники: володіння елементарними прийоми роботи з комп'ютером, уміння створювати дитячу медіапродукцію.

Відповідно до критеріїв визначено рівні вихованості медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією у дітей старшого дошкільного віку: високий, достатній і низький.

Результати констатувального експерименту стали підґрунтям для запровадження та перевірки дієвості форм та методів підвищення рівня вихованості медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією у дітей старшого дошкільного віку.

4. Експериментально перевірено дієвість форм і методів виховання у дітей старшого дошкільного віку медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією в закладах дошкільної освіти.

В ході дослідження було підібрано форми і методи виховання медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією у дітей старшого дошкільного віку, що дозволило провести експеримент в онлайн форматі. Форми (заняття «Зернинки медіаосвіти»), методи (ігри, вправи, методи інтерактивної освіти, медійні казки, проєктні методи), медіаосвіти відповідно до її структури: навчання про медіа, освіта через медіа; освіта для медіа) на тлі інформаційного середовища закладів дошкільної освіти.

Порівняльний аналіз рівнів вихованості у дітей старшого дошкільного віку медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією контрольної та експериментальної груп на початку експерименту та після його завершення за мотиваційним, пізнавальним та діяльними критеріями свідчить про ефективність підібраних форм та методів виховання зазначеного феномену.

Показники успішного виховання медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією у дітей старшого дошкільного віку виявилися переважно у свідомому виборі медіапродукцією, стійкому пізнавальному інтересі до масмедіа та нових знань з цієї сфери життєдіяльності, спроможності критично сприймати та оцінювати медіапродукцію, готовності дотримуватися правил культури користування медіапродукцією, висловлювати бажання обговорювати її зміст, здатності довільно регулювати тривалість користування медіапродукцією.

Подальшого вивчення потребують питання організації медіаосвіти в інших вікових групах закладів дошкільної освіти.

Наукова новизна дослідження полягає в уточненні сутності поняття «вихованість у дітей старшого дошкільного віку медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією» як динамічної особистісної характеристики, що визначається зацікавленістю медіапродукцією та подальшим усвідомленням провідних мотивів її користування, сформованістю початкових знань про масові медіа, готовністю до обговорення сприйнятого медіаконтенту та орієнтацією на дотримання правил культурного користування медіапродукцією; підборі форм та методів виховання зазначеного феномену.

Практичне значення одержаних результатів полягає у впровадженні форм і методів виховання у дітей старшого дошкільного віку медійної грамотності користування медіапродукцією у закладах дошкільної освіти.

Одержані результати можуть бути використані в узагальненні та систематизації методичних матеріалів в процесі реалізації варіативної частини Базового компоненту дошкільної освіти, зокрема в процесі формування інформаційної компетентності дітей дошкільного віку.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2023.

Місце виконання Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького.

Структура кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (74 найменування). Загальний обсяг роботи 98 сторінок (з них 57 – основна частина). Робота містить 2 таблиці, додатки.

Безкоштовний інструмент

edubirdie.com/perevirka-na-plagiat

Для швидших і точніших результатів заповніть усі поля нижче

Виберіть свій тип паперу

Твір (будь-який тип) Вміст веб-сайту Резюме Інший

Кваліфікаційна робота Запара А.

розділ 1 теоретичні основи виховання медійної грамотності у дітей дошкільного віку II аналіз ключових понять дослідження у зв'язку з особливим значенням продуктів медіа в процесі соціалізації підростаючого покоління потребує уваги питання про їх вплив на фізичний психічний та соціальний розвиток особистості модернізація стратегії розвитку освіти починається з дошкільної ланки сучасні діти є активними суб'єктами користування медіапродукцією зважаючи на це нагальною необхідністю є виховання особистості здатної адекватно сприймати критично аналізувати об'єктивно оцінювати різноманітну медіапродукцію на основі сформованої системи ціннісних орієнтацій вивчаючи проблему виховання у дітей дошкільного віку медійної грамотності в процесі користування медіапродукцією зазначимо що формується вона у щоденній діяльності під час засвоєння знань формування вмінь і навичок комунікації під час навчання спілкування в сім'ї під

Довжина тексту: 22253086 (без пробілів:2225) [Перевірте інший текст](#)

100,0% Унікальність тексту

Спілкуйтеся зі службою підтримки

3°C Mostly cloudy 1:23 27.03.2024